

WARSZAWSKI
UNIwersYTET
MEDYCZNY

Farmaceuta osoba uprawniona do wystawiania recept

Patronat

Naczelna Izba Aptekarska

OKRĘGOWA IZBA
APTEKARSKA
w Warszawie

Studia Podyplomowe

mgr farm. Marian Witkowski

Legislacja

1. Ustawa z dnia 6 września 2001Prawo farmaceutyczne z późniejszymi zmianami, tekst jednolity (Dz.U. z 2024 r. poz. 686)
2. Ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych, tekst jednolity (Dz.U. z 2024 r. poz. 930)
3. Ustawa z dnia 10 grudnia 2020 r. o zawodzie farmaceuty, tekst jednolity (Dz.U. z 2025 r. poz. 608)
4. Rozporządzenie MZ w sprawie recept z 23.12.2020 r., z późniejszymi zmianami

Recepty wystawiane przez farmaceutę:

01.04.2020 r. - farmaceuta stał się osobą uprawnioną do wystawiania recept.

Osoba uprawniona w rozumieniu art. 2 pkt 14 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków - osoba posiadająca prawo wykonywania zawodu medycznego, która na podstawie przepisów dotyczących wykonywania danego zawodu medycznego, jest uprawniona do wystawiania recept zgodnie z ustawą z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków oraz ustawą z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne oraz zleceń na zaopatrzenie w wyroby medyczne.

Naczelna Izba Aptekarska

WARSZAWSKI
UNIwersYTET
MEDYCZNY

Recepty wystawiane przez farmaceutę:

- recepta farmaceutyczna
- recepta wystawiana przez farmaceutę Pro auctore (Pa) i Pro familia (Pf)
- recepta kontynuowana

Naczelna Izba Aptekarska

WARSZAWSKI
UNIwersYTET
MEDYCZNY

Zmiana art. 96 ust 4 ustawy PF

Było:

~~4. W przypadku nagłego zagrożenia zdrowia pacjenta, farmaceuta posiadający prawo wykonywania zawodu może wystawić receptę farmaceutyczną, do której stosuje się następujące zasady...~~

Jest:

4. Farmaceuta **posiadający prawo wykonywania zawodu*** może wystawić receptę dla osoby, o której mowa w art. 95b ust. 3, albo receptę farmaceutyczną – **w przypadku zagrożenia zdrowia pacjenta**, do których stosuje się następujące zasady...

*farmaceuta z aktywnym statusem w Centralnym Rejestrze Farmaceutów

Naczelna Izba Aptekarska

WARSZAWSKI
UNIwersytet
MEDYCZNY

Recepta farmaceutyczna – zasady:

1. jest dokumentem „wydania leku”...

- wystawianym przez farmaceutę w aptece lub punkcie aptecznym z wykorzystaniem systemu aptecznego, w postaci elektronicznej, z użyciem certyfikowanego podpisu elektronicznego: ~~podpis kwalifikowany, profil zaufany~~, certyfikat e-ZLA

Naczelna Izba Aptekarska

2. a w postaci papierowej w przypadku:

- a) braku dostępu farmaceuty do systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 7 ustawy z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia,
- b) recepty dla osoby o nieustalonej tożsamości – w przypadku recepty farmaceutycznej,
- c) wystawienia przez farmaceutę, o którym mowa w art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 10 grudnia 2020 r. o zawodzie farmaceuty;

WARSZAWSKI
UNIwersYTET
MEDYCZNY

3. może być wystawiona na produkty lecznicze o kategorii dostępności Rp, z zastrzeżeniem produktów leczniczych zawierających środki odurzające, substancje psychotropowe, o których mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
4. zawiera dane, o których mowa w art. 96a ust. 1 **z wyłączeniem pkt 5 lit. b**, (data realizacji od dnia)
5. zawiera przyczynę wydania, za wyjątkiem recepty na szczepionki
6. recepta jest realizowana z odpłatnością 100%, z wyjątkiem recept wystawionych dla osób określonych w art. 95b ust. 3 oraz w przypadku recept na preparaty immunologiczne

Naczelna Izba Aptekarska

WARSZAWSKI
UNIwersytet
MEDYCZNY

7. recepta w postaci papierowej po zrealizowaniu w aptece podlega ewidencjonowaniu;
8. przepisy art. 96a ust. 4 i 4a stosuje się odpowiednio:
 - recepta w postaci elektronicznej - na 180 dni kuracji wyliczone na podstawie podanego na recepcie sposobu dawkowania
 - recepta w postaci papierowej - na 120 dni kuracji wyliczone na podstawie wskazanego na recepcie sposobu dawkowania

Naczelna Izba Aptekarska

WARSZAWSKI
UNIwersYTET
MEDYCZNY

9. Produkty wydawane na podstawie recepty farmaceutycznej:

- produkty lecznicze o kategorii dostępności Rp, w tym na produkty immunologiczne

Z wyłączeniem:

- środków odurzających i substancji psychotropowych
- wyrobów medycznych i śsspż
- leków recepturowych
- produktów leczniczych o kategorii dostępności Rpz
- antykoncepcja hormonalna (???)

Naczelna Izba Aptekarska

WARSZAWSKI
UNIwersYTET
MEDYCZNY

art. 96. 4a. Apteka prowadzi ewidencję recept farmaceutycznych i ewidencję zrealizowanych zapotrzebowań.

Recepty farmaceutyczne i zapotrzebowania przechowuje się przez okres 5 lat, licząc od dnia 1 stycznia roku następującego po roku, w którym zostały zrealizowane.

Naczelna Izba Aptekarska

WARSZAWSKI
UNIwersytet
MEDYCZNY

Recepta farmaceutyczna

[Ctrl+1] Dane recepty

Rodzaj: e-Recepta Numer: 001F87371100000110062

Status: Brak danych w SIM

Autor: [2] mgr farm. Marian Witkowski

[Ctrl+2] Dane pacjenta

Kod kraju/Typ ident.: PL PESEL Pleć: Mężczyzna

Identyfikator pacjenta: 69042308978 Kod pocztowy: 02-390

Imię: Karoliński Miejscowość: Warszawa

Nazwisko: Karol Ulica: Grójecka

Data urodzenia: 1969.04.23 Nr domu/nr mieszkania: 199 23

Rp.

Lek: [5087] Prestarium 5mg 30 tabl. Ilość opakowań: 2

[Ctrl+3] Dawkowanie

Dawkomat

2 x 1 dziennie 1 tabl. przez 60 dni (rano: 1 tabl., wieczorem: 1 tabl.) przed posiłkiem doustnie

2 X dziennie 1 tabl. Przez 60 dni

☐ Stosowanie stałe ☐ Doraźnie ☐ Do końca opak. ☐ Do ustąpienia obj. ☐ Jednorazowo

1 Rano 0 Południe 0 Popołudnie 1 Wieczór 0 Noc ☐ O stałej porze

Co 0 godziny Do godziny 0 doustnie przed posiłkiem

Uwagi:

[Ctrl+4] Przyczyna wydania

Adnotacja: Kontynuacja leczenia przewlekłego na podstawie przedstawionej dokumentacji

[F2] Zapisz [F10] Podgląd e... [F11] Dok. anuluj... [ESC] Anuluj [F6] Pacjent [F9] Powtórz

Podgląd e-Recepty farmaceutycznej

Recepta farmaceutyczna

Data wystawienia 3 kwietnia 2022 r. godz. 22:21:30 ID 2.16.840.1.113883.3.4424.2.7.659.2.1.001F873711000001100622

Pacjent Karoliński Karol PESEL 69042308978

Wystawca dokumentu Marian Witkowski Farmaceuta NPIWZ 19035239

Data urodzenia 23 kwietnia 1969 r. Wiek w dniu wystawienia 52 lata

Miejsce wystawienia K D Apteka Apteka mgr farmacji Dariusz Kubrak Wpis w Rejestrze Aptek 1087488 REGON 014953047

Płeć mężczyzna Adres Grójecka 199 lok. 23. 02-390 Warszawa

Kontakt tel: 223702391

Rp.

Prestarium 5mg 30 tabl.

2 op. po 30 tabl.

D.S. 2 x 1 dziennie 1 tabl. przez 60 dni (rano: 1 tabl., wieczorem: 1 tabl.) podczas posiłku doustnie

Odpłatność 100%

Powód wydania leku

Kontynuacja leczenia przewlekłego na podstawie przedstawionej dokumentacji

Podpisz dokument e-Recepty

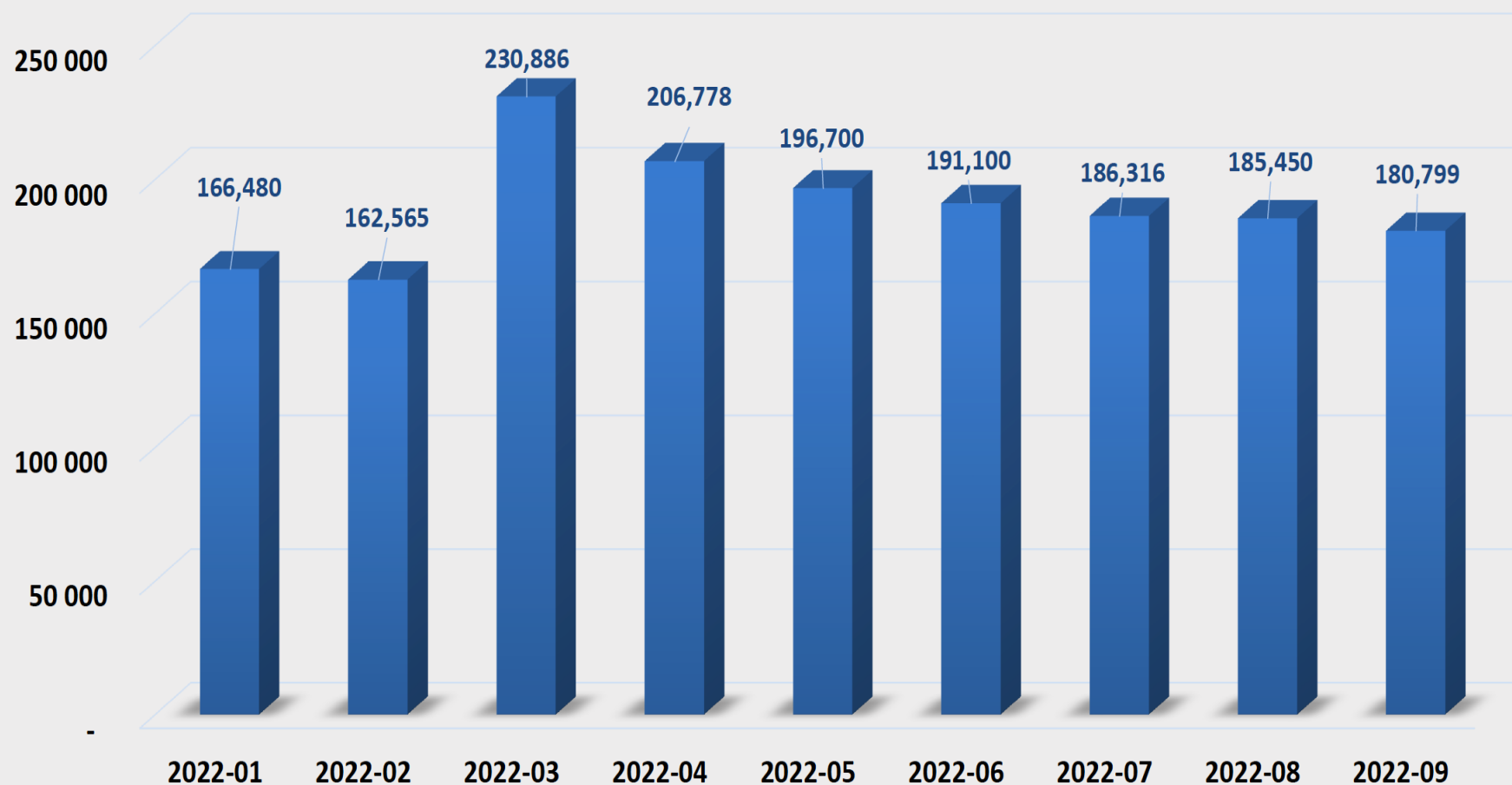
Numer: 001F873711000001100622 Wystawca dokumentu: Marian Witkowski NPIWZ: 19035239

Podaj hasło do certyfikatu

[F2] Podpisz [+] Powiększ [-] Pomniejsz [F10] Drukuj Widok: Standardowy

Naczelna Izba Aptekarska

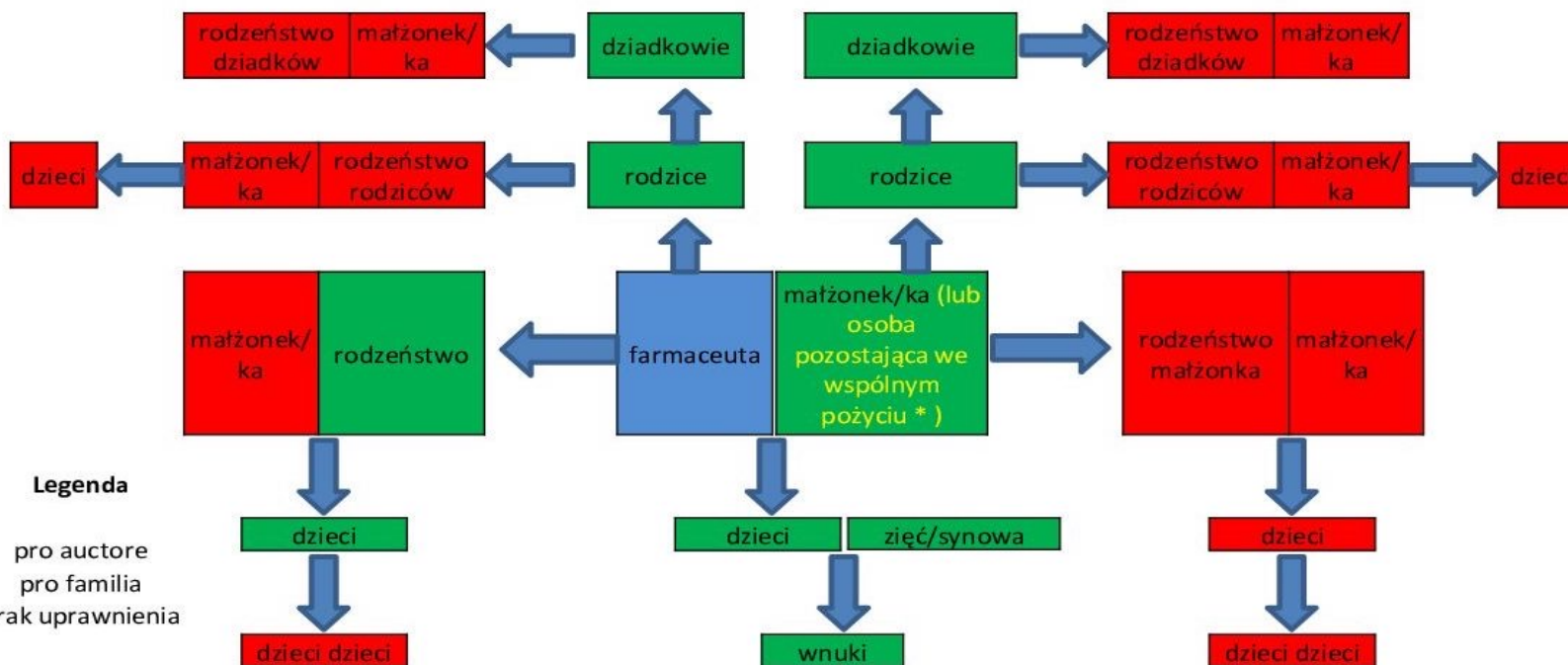

Recepta wystawiana przez farmaceutę dla siebie i dla rodziny:

1. Recepta pro auctore (PA)– dla osoby wystawiającej
2. Recepta pro familia (PF) – dla małżonka, osoby pozostającej we wspólnym pożyciu, krewnych lub powinowatych w linii prostej, a w linii bocznej do stopnia pokrewieństwa między dziećmi rodzeństwa osoby wystawiającej

WARSZAWSKI
UNIwersytet
MEDYCZNY

Uwagi:

* - w przypadku "osoby pozostającej we wspólnym pożyciu" nie ma możliwości wystawiania recept dla jego/jej rodziny.

*dzięki uprzejmości Dolnośląskiej Okręgowej Izby Aptekarskiej

Naczelna Izba Aptekarska

WARSZAWSKI
UNIwersYTET
MEDYCZNY

Recepta wystawiana przez farmaceutę dla siebie i dla rodziny:

„...w przypadku recept lekarskich i pielęgniarских, sam akt wystawienia recepty jest zwieńczeniem procesu diagnostycznego”

O. Luty i M. Flak

*Farmaceuta nie posiada uprawnień do diagnozowania, dlatego też
ordynacja leku przez farmaceutę ma na celu przeciwdziałać objawom choroby lub
zapobiegać jej dalszemu rozwojowi.*

Naczelna Izba Aptekarska

Recepta ta jest dokumentem zlecenia wydania leku...

- **wystawianym w postaci elektronicznej** z użyciem certyfikowanego podpisu elektronicznego:
~~podpis kwalifikowany~~, profil zaufany, certyfikat e-ZLA
- wystawianym w postaci papierowej przy brak dostępu do P1 oraz przez farmaceutę z UE
- recepta refundowana w postaci papierowej wystawiana jest na drukach recept zawierających unikalny numer recepty nadany przez dyrektora OW NFZ
- recepta pełnopłatna w postaci papierowej zgodnie z wytycznymi art. 95c PF

WARSZAWSKI
UNIwersytet
MEDYCZNY

Recepty w postaci papierowej wystawiane przez farmaceutę dla siebie lub dla rodziny posiadają unikalny numer, przydzielony przez Dyrektora OW NFZ, rozpoczynający się od cyfr

04xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Naczelna Izba Aptekarska

Ilość leku jak może być zaordynowana:

- dla postaci elektronicznej jednorazowo, maksymalnie można zaordynować leku na **okres 180 dni stosowania** wyliczonego na podstawie podanego sposobu dawkowania
- dla postaci papierowej można wypisać leku na **okres 120 dni stosowania** wyliczonego na podstawie sposobu dawkowania.

Recepta Pa/Pf zawiera dane o których mowa w art. 96a ust 1 z wyłączeniem pkt 5 lit. b:
recepta wystawiona przez farmaceutę **nie może być** wystawiona z odroczonym terminem realizacji, tj.
z datą realizacji od dnia....

Na podstawie § 9 ust. 3 Rozporządzenia MZ w sprawie recept, recepta ta może być ważna 365 dni od
daty jej wystawienia.

Produkty ordynowane:

-produkty lecznicze o kategorii dostępności Rp

Produkty wyłączone:

- środki odurzające i substancje psychotropowe
- wyroby medyczne i śsspż
- produkty lecznicze o kategorii dostępności Rpz
- antykoncepcja (?)
- leki recepturowe

Naczelna Izba Aptekarska

WARSZAWSKI
UNIwersYTET
MEDYCZNY

Refundowana recepta PA/PF

Recepta ta jest dokumentem zlecenia wydania leku zgodnie z uprawnieniem świadczeniobiorcy do świadczenia refundowanego,
recepta ta może być wystawiana na leki ze zniżką w zakresie wskazań objętych decyzją refundacyjną dla ordynowanego leku.

Naczelna Izba Aptekarska

WARSZAWSKI
UNIwersYTET
MEDYCZNY

Recepta może być wystawiona z uprawnieniem dodatkowym
IB, IW, ZK, PO, WP,
jeżeli uprawnienie takie posiada osoba, dla której jest wystawiana recepta i s jest ono potwierdzone
dokumentem.

Naczelna Izba Aptekarska

Od 14 lutego 2025 roku:

zgodnie z nowym brzmieniem art. 43 ustawy o świadczeniach (...), uprawnienia do świadczeń o kodach S i DZ włączono do ordynacji na receptach wystawianych przez farmaceutę.

Naczelna Izba Aptekarska

WARSZAWSKI
UNIwersYTET
MEDYCZNY

Uprawnienie to rozszerzono dla wszystkich uprawnionych do wystawiania recept, o których mowa w art. 2 ust. 14 ustawy o refundacji, bez względu na miejsce zatrudnienia:

- lekarz,
- lekarz dentysta,
- pielęgniarka,
- położna,
- **farmaceuta - recepta Pa/Pf**
- **farmaceuta - recepta farmaceutyczna na szczepionki**
- powyższe uprawnienie przysługuje również powyższym zawodom medycznym, którzy posiadają prawo wykonywania zawodu a zaprzestali jego wykonywania i wystawiają recepty dla siebie lub dla rodziny

Naczelna Izba Aptekarska

Uprawnieni, przed wystawieniem recept z kodami S i DZ, mają obowiązek, o którym mowa w art. 43a ust. 1b ustawy, czyli

weryfikacji w systemie SIM ilości i rodzaju przepisanych pacjentowi produktów leczniczych pod względem bezpieczeństwa oraz konieczności ich stosowania biorąc pod uwagę recepty wystawione i zrealizowane dla tego pacjenta.

Osoba wystawiająca receptę na produktu objęte decyzją refundacyjną sprowadza prawo pacjenta do świadczeń refundowanych w systemie eWUŚ (elektroniczna weryfikacja uprawnień świadczeniobiorców)

WARSZAWSKI
UNIwersytet
MEDYCZNY

Farmaceuta wystawiający receptę PA i PF zobowiązany jest do prowadzenia wykazu tych recept, który to zawiera:

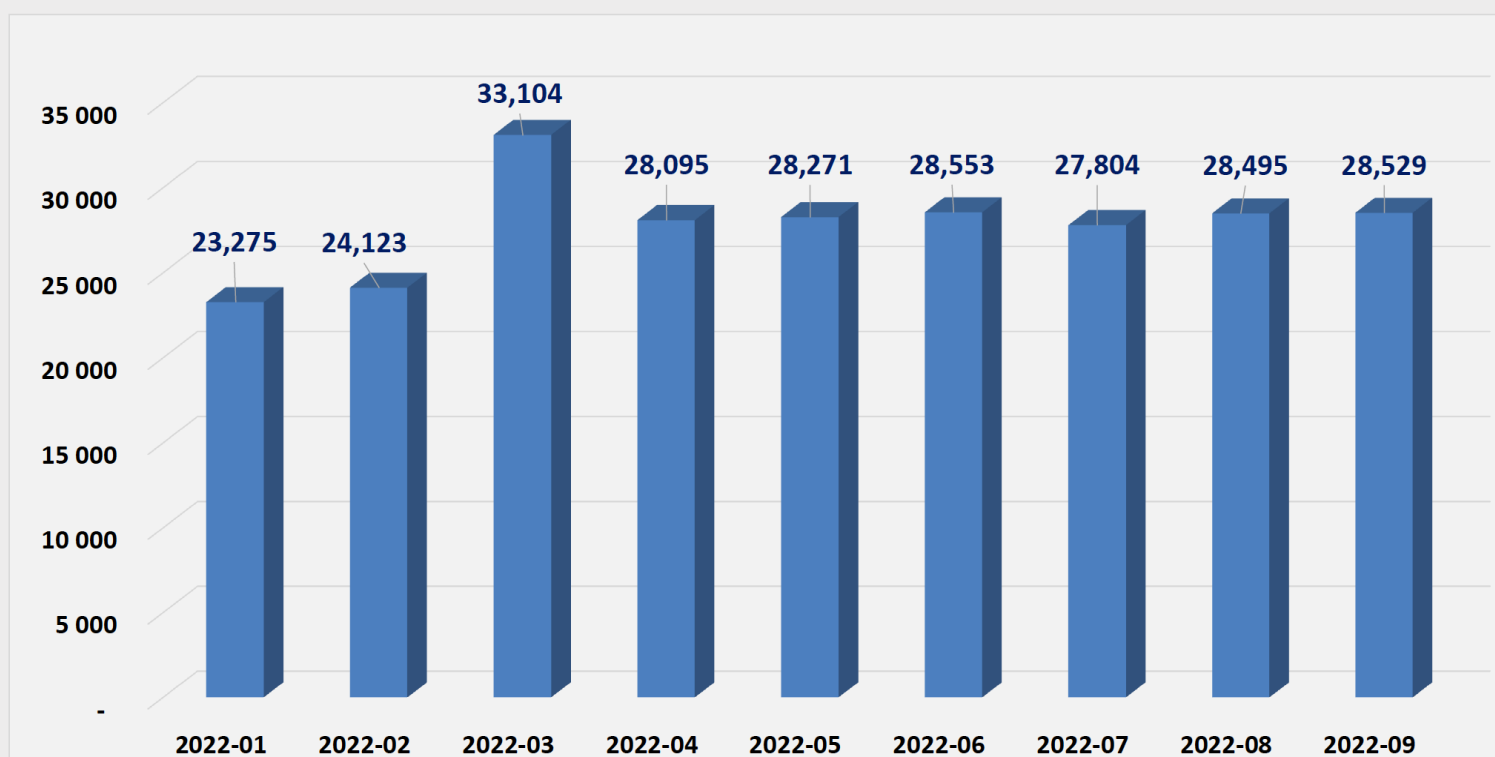
- 1) numer kolejny wpisu;
- 2) datę wystawienia recepty;
- 3) numer PESEL pacjenta, jeżeli został nadany, w przypadku noworodka – numer PESEL matki, a w razie braku numeru PESEL – rodzaj, serię i numer dokumentu tożsamości;
- 4) rozpoznanie choroby, problemu zdrowotnego lub urazu;
- 5) międzynarodową lub własną nazwę produktu leczniczego, ~~środka spożywczego specjalnego przeznaczenia żywieniowego~~ ~~— albo rodzajową lub handlową nazwę wyrobu medycznego;~~
- 6) postać, w jakiej produkt leczniczy, ~~środek spożywczy specjalnego przeznaczenia żywieniowego lub wyrób medyczny~~ ma być wydany, jeżeli występuje w obrocie w więcej niż jednej postaci;
- 7) dawkę produktu leczniczego lub ~~środka sp. specjalnego przeznaczenia żywieniowego~~, jeżeli występuje w obrocie w więcej niż jednej dawce
- 8) ilość produktu leczniczego, ~~środka spożywczego specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wyrobu medycznego, a w~~ ~~— przypadku produktu leczniczego recepturowego — nazwę i ilość surowców farmaceutycznych, które mają być użyte do jego~~ ~~— sporządzenia(!);~~
- 9) sposób dawkowania.

Naczelna Izba Aptekarska

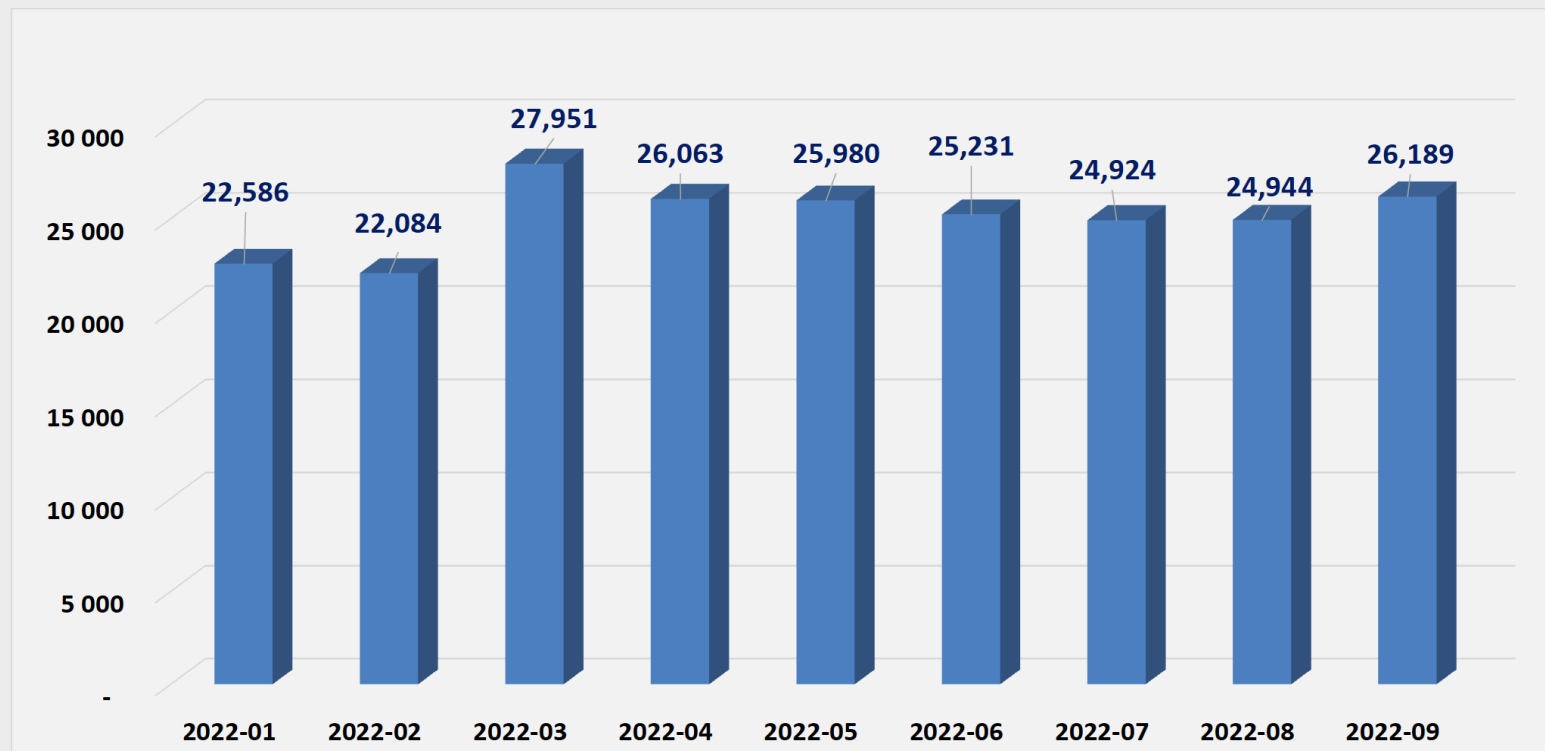

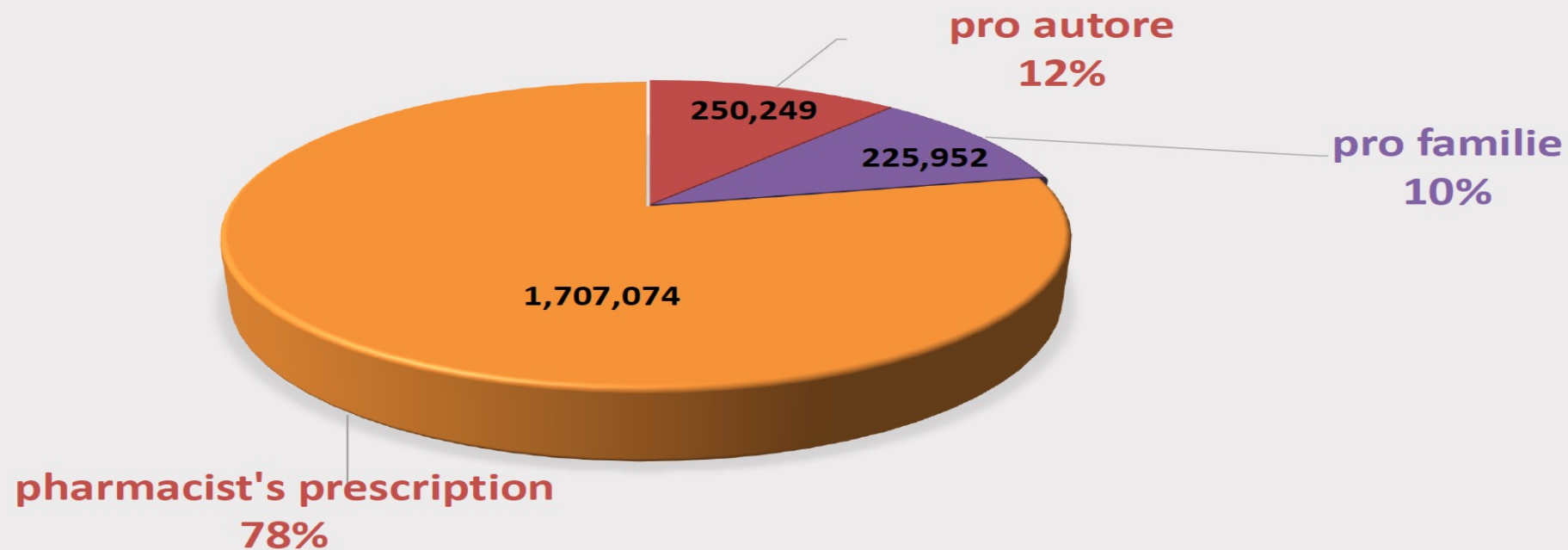
Pro autore prescriptions issued by pharmacists in Poland
01.2022-09.2022

***Pro familiae* prescriptions issued by pharmacists in Poland**
01.2022-09.2022

in total - 2,183,275

WARSZAWSKI
UNIwersytet
MEDYCZNY

Recepta kontynuowana:

art. 96. 3a. W celu kontynuacji terapii produktem leczniczym, środkiem spożywczym specjalnego przeznaczenia żywieniowego lub wyrobem medycznym przepisany przez lekarza na receptę, zwanej dalej „**receptą kontynuowaną**”, farmaceuta może w ramach sprawowania opieki farmaceutycznej, o której mowa w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 10 grudnia 2020 r. o zawodzie farmaceuty, wystawić receptę na produkty lecznicze, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego lub wyroby medyczne, do której stosuje się następujące zasady:

Naczelna Izba Aptekarska

WARSZAWSKI
UNIwersYTET
MEDYCZNY

- 1) jest wystawiana na podstawie zapisanego w SIM zlecenia lekarza dotyczącego kontynuacji terapii produktem leczniczym, środkiem spożywczym specjalnego przeznaczenia żywieniowego albo wyrobem medycznym przepisany na recepcie kontynuowanej;
- 2) jest wystawiana na produkty lecznicze, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego albo wyroby medyczne przepisane na recepcie kontynuowanej;
- 3) jest wystawiana w terminie określonym przez lekarza wystawiającego receptę kontynuowaną, nie dłuższym niż 12 miesięcy od daty wystawienia tej recepty;

Naczelna Izba Aptekarska

WARSZAWSKI
UNIwersYTET
MEDYCZNY

- 4) łączna ilość produktu leczniczego, środka spożywczego specjalnego przeznaczenia żywieniowego albo wyrobu medycznego nie może przekroczyć ilości niezbędnej pacjentowi do 360-dniowego okresu stosowania wyliczonego na podstawie sposobu dawkowania określonego na receptcie kontynuowanej, przy czym ilość produktu leczniczego na jednej receptcie nie może przekraczać ilości niezbędnej do stosowania w okresie określonym przez lekarza;
- 5) jest wystawiana po wykonaniu przez farmaceutę badania diagnostycznego, pomiaru ciśnienia krwi lub innej czynności w ramach sprawowania opieki farmaceutycznej – jeżeli lekarz wystawiający receptę kontynuowaną zleci ich wykonanie;

Naczelna Izba Aptekarska

WARSZAWSKI
UNIwersYTET
MEDYCZNY

- 6) jest wystawiana w postaci elektronicznej;
- 7) może być wystawiona na produkty lecznicze o kategorii dostępności Rp lub Rpz;
- 8) zawiera dane, o których mowa w art. 96a ust. 1 pkt 1–4, pkt 5 lit. a oraz pkt 6, a w przypadku recepty, na której co naj-mniej jeden z przepisanych produktów leczniczych, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego lub wyrobów medycznych, dla którego wydano decyzję o objęciu refundacją w rozumieniu art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych, ma być wydany za odpłatnością, o której mowa w art. 6 ust. 2 tej ustawy – dodatkowo dane, o których mowa w art. 96a ust. 8 pkt 1a, 1b i 3–10;
- 9) wskazuje się na niej odpłatność określoną przez lekarza na recepcie kontynuowanej, chyba że farmaceuta wystawiający receptę powziął wiedzę o konieczności zmiany odpłatności.

Naczelna Izba Aptekarska

WARSZAWSKI
UNIwersYTET
MEDYCZNY

Odpowiedzialność karna osoby uprawnionej...

Ochrona prawna osoby uprawnionej...

Naczelna Izba Aptekarska

Art. 48 ustawy o refundacji:

Nabywając uprawnienia do wystawiania recept podlegamy pod art. 48 ustawy o refundacji w zakresie kontroli ordynacji i **jesteśmy obowiązani poddać się kontroli przeprowadzanej lub zlecanej przez Fundusz** w zakresie dokumentacji medycznej dotyczącej zasadności i prawidłowości wystawiania recept na refundowane leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne i zleceń na wyroby medyczne.

Do kontroli stosuje się przepisy działu III A ustawy o świadczeniach (...).

Art. 49 ust. 3

Zakazuje się: (...)

– sprzedaży uwarunkowanej, upustów, rabatów, bonifikat, pakietów i programów lojalnościowych, darowizn, nagród, wycieczek, gier losowych, zakładów wzajemnych, wszelkich form użyczeń, transakcji wiązanych, wszelkiego rodzaju talonów i bonów, a także udzielania innych niewymienionych z nazwy korzyści majątkowych lub osobistych dla świadczeniobiorców oraz uprawnionych.

Art. 54 ust 2 ustawy o refundacji:

Kara pozbawienia wolności od 6 miesięcy do 8 lat

2. Tej samej karze podlega, **kto będąc osobą uprawnioną do wystawiania recept na leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego lub wyroby medyczne, podlegające refundacji ze środków publicznych lub zleceń, o których mowa w art. 38 ust. 1, żąda lub przyjmuje korzyść majątkową lub osobistą albo jej obietnicę w zamian za wystawienie recepty lub zlecenia lub powstrzymanie się od ich wystawienia**

Ustawa o zawodzie farmaceuty

Art. 2.

1. Zawód farmaceuty jest samodzielnym zawodem medycznym

Art. 35.

1. Aptekarz samodzielnie podejmuje decyzje w zakresie sprawowania opieki farmaceutycznej, udzielania usług farmaceutycznych oraz wykonywania zadań zawodowych, kierując się wyłącznie dobrem pacjenta, i nie jest związany w tym zakresie poleceniem służbowym.
2. Podmiot prowadzący aptekę, punkt apteczny lub dział farmacji szpitalnej ma obowiązek umożliwić aptekarzowi samodzielne podejmowanie decyzji w zakresie sprawowania opieki farmaceutycznej, udzielania usług farmaceutycznych lub wykonywania zadań zawodowych w zakresie, w jakim są one związane z prowadzoną przez ten podmiot działalnością

WARSZAWSKI
UNIwersYTET
MEDYCZNY

Ustawa Prawo farmaceutyczne

Art. 103 ust. 2 PF

Wojewódzki inspektor farmaceutyczny może cofnąć zezwolenie, jeżeli:

...

pkt 10. podmiot prowadzący aptekę nie wykonuje obowiązku, o którym mowa w art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 10 grudnia 2020 r. o zawodzie farmaceuty.

Naczelna Izba Aptekarska

WARSZAWSKI
UNIwersytet
MEDYCZNY

**MARIAN
WITKOWSKI**

Naczelna Izba Aptekarska

Dziękuję za uwagę.
Zapraszam do zadawania pytań

Naczelna Izba Aptekarska